Источник: "Наша слова" - 2014-02-19

№ 8 (1159) 19 ЛЮТАГА 2014 г. НАША СЛОВА

Нястомны працаўнік навукі

Урачыстая вечарна з нагоды 85-гадовага юбілею доктара гістарычных навук, прафесара Леаніда Міхайлавіча Лыча адбылася ў Цэнтральнай акадэмічнай бібліятэцы імя Я. Коласа.

Супрацоўнікі Інстытута гісторыі Нацыянальнай Акадэміі Навук на чале з дырэктарам інстытута Вячаславам Віктаравічам Даніловічам падзякавалі свайму вядучаму навуковаму супрацоўніку за 55-гадовую плённую дзейнасць у даследванні розных аспектаў эканамічнага, нацыянальнага і культурнага жыцця нашай краіны. Бібліятэка разгарнула шырокую выставу, па якой можна прасачыць інтэнсіўнасць яго даследванняў у розных галінах. На ёй прадстаўлены працы Леаніда Міхайлавіча Лыча, яго публікацыі ў газетах і часопісах, пачынаючы з 1966 года, першыя манаграфіі і нядаўна надрукаваныя кнігі.

На імпрэзе з цёплымі вітальнымі словамі выступілі акадэмік Радзім Гаўрылавіч Гарэцкі, гісторык Эмануіл Рыгоравіч Іофэ, пісьменнік Васіль Якавенка, літаратары Уладзімір Ліпскі і Валер Санько.

Спявачка і выкладчыца Беларускай Акадэміі музыкі Тацяна Цыбульская, якая з'яўляецца пляменніцай дарагога юбіляра, праспявала для яго песні "Зорка Вянера" і "Чабарок". Яна ўзгадала, што ў доме матулі Леаніда Міхайлавіча - Яўгеніі Сцяпанаўны - заўсёды гучалі светлыя і пранікнёныя спевы.

Сам юбіляр узгадаў вострыя моманты з ваеннага дзяцінства, калі неаднойчы існавала пагроза яго жыццю, гады вучобы ў тэхнікуме і універсітэце, падзяліўся успамінамі аб тым, як беларуская мова пераважыла ў яго светапоглядзе падчас працы ў Інстытуце гісторыі Акадэміі навук.

Прадстаўніца ўкраінскай грамадскай арганізацыі "Заповіт" падзякавала спадару Лычу за дапамогу ў навуковых пошуках,звязаных з Украінай, узнагародзіла яго граматай і літаратурнымі падарункамі.

Выступоўцы адзначылі вялізарны ўнёсак прафесара Леаніда Лыча ў айчынную гістарыярафію. Прызнаючы яго вядучую ролю ў нацыянальна-патрыятычным руху пачынаючы з канца 80 і 90-х гадоў, грамадскія дзеячы, калегі і сябры адзначылі таксама інтэрнацыянальны характар яго даследванняў.

Уражвае нязвычайная эрудыцыя вучонага, яго шырокі кругагляд, які ахоплівае розныя бакі жыцця. Леанід Міхайлавіч адну з кніг (кандыдацкую дысертацыю) прысвяціў развіццю беларускай чыгункі. Як гісторык ён скрупулёзна працаваў у розныя часы, вывучаючы стаханаўскі рух і ролю сацыялістычнага спаборніцтва ў 80-я гады і хрысціянства ў этнакультурным жыцці (ад старажытнасці да 1917 г.) ў 2000-ныя гады.

Леанід Міхайлавіч з вялікай цікавасцю, апантанасцю даследваў не толькі фармаванне і развіццё нацыянальнай ідэі, але і прысвяціў багата старонак культуры і самабытнасці іншых народаў, якія пражываюць з даўніх часоў на тэрыторыі Беларусі - татараў і яўрэяў. ("У асяроддзі хрысціянскага свету. Старонкі з гісторыі татарскага жыцця на Беларусі.". "Татары на пераломах сацыяльна-палітычных эпох" (XX-пачатку XXI стагоддзя), 2007. "Яўрэйская культура на Беларусі - яе агульны духоўны здабытак", 2012).

Ад імя татарскага народа, які спрадвеку пражывае побач з беларусамі, галоўны муфцій мусульман Беларусі Абу-Бекір Шабановіч выказаў Леаніду Лычу глыбокую падзяку і нізкі паклон. *"Нашы продкі адчулі міралюбства, талерантнасць, чалавечнасць беларусаў. З тых часоў і для нас беларуская мова стала роднай. Калі 200 нацый могуць мірна жыць і супрацоўнічаць у адной краіне, гэта прыклад для іншых. Леанід Міхайлавіч Лыч пранікся глыбокай павагай да лёсу татараў, суперажываў важным падзеям, якія дапамагалі нам замацаваць нашу самабытнасць".*

Сціпласць у побыце, жыццястойкасць, вернасць у сям'і, прыроднае пачуццё гумару дапамаглі шаноўнаму прафесару перажыць цяжкія часы і пераадолець усе выпрабаванні, дасягнуўшы ганаровага веку доўгажыхара. Госці імпрэзы шчыра пажадалі юбіляру жыць да 120 гадоў, мець моцнае здароўе і выдаць яшчэ тузін цікавых і карысных кніг.

Э. Дзвінская.

На здымках:
1. Спявачка Тацяна Цыбульская і прафесар Леанід Міхайлавіч Лыч.
2. Выстава кніг і навуковых артыкулаў Л.М. Лыча.
3. Віншаванне ад галоўнага муфція мусульман Беларусі Абу-Бекіра Шабановіча.